

THE RURAL SOCIAL ENTERPRISE GUIDEBOOK OF GOOD PRACTICE:

Experience from Estonia,
Finland, Germany, Romania
and Scotland

**ViSEnet
project**

**Summary
in Romanian**

THE RURAL SOCIAL ENTERPRISE GUIDEBOOK OF GOOD PRACTICE:

Experience from Estonia, Finland, Germany,
Romania and Scotland

Authors:

Clark, Ailsa

Evans, Roger

Fetzer, Ellen

Higgins, Ailsa

Lähdesmäki, Merja

Linno, Kaisa

Matilainen, Anne

Păunescu, Carmen

Rinne-Koski, Katja

Staicu, Daniela

Sudakova, Lea

Sumsion, Rosie

Rezumat	5
De ce este nevoie să acordăm atenție întreprinderilor sociale dezvoltate în comunitate?	5
Materiale de învățare create în proiectul ViSEnet	6
Lecții învățate în cadrul proiectului ViSEnet	7
Părțile interesate ale întreprinderilor sociale dezvoltate în comunitate și recomandări de politici	9

Publisher	University of Helsinki Ruralia Institute
Cover picture	Rural Superhero, Nina Harjunpää

Rezumat

Acest rezumat al *Ghidului de bune practici pentru întreprinderile sociale rurale: experiențe din Estonia, Finlanda, Germania, România și Scoția* prezintă perspective și lecții învățate în cadrul proiectului *Village Social Enterprise learning material, guidance and networking – ViSEnet*. Acesta sintetizează materialele educaționale dezvoltate în proiect, oferă exemple de afaceri sociale din diferite țări și potențiale părți interesate și rețele importante pentru dezvoltarea întreprinderilor sociale, precum și includ de recomandări de politici pentru dezvoltarea antreprenoriatului social în comunitățile din mediul rural. Acest rezumat descrie pe scurt punctele principale ale ghidului.

Proiectul ViSEnet a fost implementat în perioada decembrie 2018 – decembrie 2021 în cadrul parteneriatului strategic dintre Institutul Ruralia de la Universitatea din Helsinki (Finlanda), Universitatea Estonă de Științe ale Vieții (Estonia), Academia de Studii Economice din București (România), Universitatea Nürtingen-Geislingen (Germania) și întreprinderea socială Inspiralba (Scoția). A fost finanțat prin programul ERASMUS+. Mai multe detalii despre proiect, precum și materialele proiectului sunt disponibile accesând link-ul <https://www2.helsinki.fi/en/ruralia-institute/vise-net-village-social-enterprise-learning-material-guidance-and-networking-0>. Materialele educaționale pot fi consultate la adresa <https://ruralsehub.net/visenet-overview/>.

De ce este nevoie să acordăm atenție întreprinderilor sociale dezvoltate în comunitate?

În multe țări, rezidenții din mediul rural se confruntă cu provocări similare în ceea ce privește menținerea dinamicii și vitalității comunităților și economiilor lor. Reducerile finanțării publice, diminuarea serviciilor locale, provocările geografice referitoare la accesibilitate în zonele îndepărtate, îmbătrânirea populației și migrarea tinerilor provoacă rezidenții să identifice noi instrumente și noi soluții pentru a asigura sustenabilitatea comunităților rurale și viitorul acestora. O modalitate interesantă de îmbunătățire a mijloacelor de trai, a serviciilor disponibile și de a dezvolta aceste zone este antreprenoriatul social la nivel local.

În proiectul ViSEnet, am definit întreprinderile sociale ca fiind afaceri în care impactul social al activităților are importanță în măsură egală sau mai mare decât realizarea unui profit. Întreprinderile sociale din zonele rurale sunt mai susceptibile să se concentreze pe dezvoltarea comunității și, prin urmare, „întreprinderile sociale rurale sunt motivate de dezvoltarea comunității și/sau preferă să folosească o abordare de dezvoltare comunitară în operaționalizarea întreprinderii sociale”. Antreprenorii sociali sunt “motivați să dezvolte și să susțină serviciile locale, mai degrabă decât să se concentreze în primul rând pe rentabilitatea economică sau socială.” (Aitken Cat, 2021). Identificarea caracteristicilor întreprinderii sociale rurale

este cheia dezvoltării unei afaceri de succes (v. <https://www.ruralsehub.net/identifying-the-characteristic-intreprinderii-rurale-sociale-in-scotia/>).

Provocarea este dată de faptul că termenul de întreprindere socială nu este neapărat familiar în toate domeniile, iar stadiul de dezvoltare a antreprenoriatului social variază de la o țară la alta: unele țări au structuri foarte dezvoltate pentru a sprijini întreprinderile sociale, în timp ce altele abia încep să recunoască existența modelului de afacere socială. Cu toate acestea, în ultimii ani a existat un interes din ce în ce mai mare față de potențialul întreprinderilor sociale, dar, până în prezent, potențialul acestora nu este pe deplin explorat.

Materiale de învățare create în proiectul ViSEnet

Scopul general al proiectului a fost de a sprijini crearea și dezvoltarea întreprinderilor sociale bazate pe comunitate în zonele rurale prin conceperea unei game de materiale educaționale care vizează în mod special sprijinirea și dezvoltarea antreprenoriatului social în zonele rurale. Prin dezvoltarea suportului de curs pentru învățarea digitală și prin utilizarea diferitelor soluții tehnologice, proiectul s-a concentrat pe contextul rural dintr-un punct de vedere transsectorial (orizontal).

Materialele educaționale au fost testate în comunitățile rurale locale cu peste 150 de reprezentanți rurali din patru țări - Estonia, Finlanda, România și Scoția - și peste 20 de comunități rurale care au participat la studii pilot și au oferit perspectivele acestora asupra materialului de învățare.

- Consultați jurnalele de pilotare pentru a afla ce fel de feedback au oferit alte comunități despre materialele de învățare și vizualizați șablonul sugerat care să vă ajute să discutați materialul în comunitatea dvs. (v. https://ruralsehub.net/feedback_and_piloting/)

Toate materialele educaționale dezvoltate în proiectul ViSEnet sunt orientate spre practică și sunt destinate studiului individual. Ele există în format PDF, fiecare fiind suficient de scurt și concis pentru a fi ușor de parcurs și înțeles. Ele sunt, de asemenea, ușor de transmis, reprodus și utilizat într-un context comunitar. Materialele educaționale ale proiectului pot fi consultate atât pe platforma întreprinderilor sociale rurale (<https://ruralsehub.net/visenet-overview/>), cât și pe pagina web a proiectului, platforma educațională ILIAS (<http://www.visenet.net>).

Următoarele conținuturi alcătuiesc modulele de învățare ViSEnet, disponibile pe cele două platforme menționate mai sus, unde există și traducere în limbile țărilor participante la proiect.

<p>A. Implicarea comunității</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Definirea comunității 2. Implicarea comunitară 3. Nevoi și oportunități 4. Prioritizarea și planificarea acțiunilor 5. Deblocarea activelor pentru comunitate 6. Implicarea părților interesate 	<p>B. Relaționare și parteneriate</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Relaționarea afacerii sociale 2. Cum să organizezi activități de relaționare 3. Ghid pentru relaționare digitală 4. Schimburi de învățare în întreprinderea socială 5. Parteneriate
<p>C. Soluții pentru afaceri sociale</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Introducere în afacerea socială 2. Impact social 3. Înțelegerea pieței 4. Leadership colectiv 5. Bună guvernare 6. Cine va fi implicat 7. Planificare de succes 8. Investiții și planificare financiară 9. Planificarea afacerii 	

Leții învățate în cadrul proiectului ViSEnet

În capitolele din ghid, împărtășim principalele noastre experiențe și bune practici legate de antreprenoriatul social în context rural. Pe baza acestora vă sugerăm să acordați atenție următoarelor puncte principale selectate și sintetizate în continuare.

Sprijinirea dezvoltării locale prin învățare îmbunătățită digital

- Digitalizarea deschide noi posibilități comunităților de a ajunge la diferite resurse, rețele și evenimente: merită explorată!
- Prezența web este o modalitate de a vă menține comunitatea remarcată într-o lume virtuală.
- Alegeți-vă platformele și modalitățile de reprezentare ținând cont de nevoile grupului țintă.

Perspectiva rurală: experiențe de pilotare a materialului de învățare

- Implicați-vă comunitatea: materialele educaționale ViSEnet au fost testate

pentru a identifica beneficiile și punctele slabe ale materialului, precum și bunele practici, pentru a evita posibilele neclarități și pentru a gestiona potențialele riscuri.

- Căutați soluții comunitare numai prin consultarea părților interesate: comunitățile locale cunosc soluțiile propuse; consultați comunitatea pentru a vă asigura că soluțiile sunt durabile.
- Acordați atenție relațiilor reciproce dintr-o comunitate.

Rețea de succes

- Gândiți-vă la ce puteți face pentru rețeaua dvs.
- Comunicarea include mai multe părți: acordați atenție tuturor.
- Fii organizat: fă un plan de comunicare în rețea și asigură-te că folosești toate canalele disponibile.

Bune practici de lucru cu comunitățile rurale

- Acordați atenție caracteristicilor întreprinderilor sociale rurale: potriviți contextul cu conținutul.
- Utilizați o abordare bazată pe active și construiți capacitatea de comunicare.
- Asigurați-vă că includeți și tinerii – dar faceți-o corect!

Pentru mai multe detalii, vă rugăm să consultați conținutul capitolului 2 din Ghid.

Studii de caz care prezintă bune practici și exemple

Lecțiile învățate sunt, de asemenea, prezentate și în studiile de caz expuse în capitolul 3. Scopul este de a evidenția varietatea proceselor de dezvoltare și de învățare ale comunității rurale, prin analiza unor exemple de bună practică.

Studiul de caz din Estonia este despre Lahemaa, un parc național care păstrează moștenirea naturală și culturală, prezentând un exemplu de rețea de turism comunitar. Studiul de caz din Finlanda prezintă o poveste a unui sat în declin, care a devenit un pilot la nivel național al întreprinderilor sociale bazate pe comunitate și oferă o varietate de servicii pentru binele local. Studiul de caz din Germania este despre un program de sprijinire a persoanelor din zonele rurale din așa-numitul „Estul Germaniei”. Studiul de caz din România, Bio&Co, este despre o afacere socială care susține agricultura ecologică într-un sat, prin vânzarea unei mari varietăți de produse în lanțuri scurte distribuție, direct clienților. Misiunea întreprinderii este de a promova integrarea persoanelor aflate în dificultate pe piața muncii. Studiul de caz Cothrom din Scoția spune povestea unei organizații comunitare de învățare și dezvoltare care se concentrează pe oportunitățile de învățare și formare a adulților.

Părțile interesate ale întreprinderilor sociale dezvoltate în comunitate și recomandări de politici

Există multe tipuri de părți interesate și nevoi în zonele rurale, iar antreprenorii sociali sunt încurajați să își proiecteze modelele de afaceri în funcție de mediul în care își desfășoară activitatea și să ia în considerare în sistemele lor de management capacitatea de a se adapta și de a rămâne flexibili, pe măsură ce aceste nevoi societale se schimbă.

Una dintre cele mai importante părți interesate în zonele rurale este sectorul public. În țările care nu sunt obișnuite să furnizeze servicii în cooperare cu al treilea și poate chiar al patrulea sector de activitate, această schimbare de strategie politică ar putea necesita ajustare și noi moduri de guvernare.

Sintetizăm mai jos câteva aspecte cheie ale recomandărilor de politici identificate de membrii proiectului, pe care comunitățile și reprezentanții lor pot să le ia în considerare. Acestea sunt:

■ Suport și consolidarea expertizei	■ Dezvoltarea parteneriatelor
■ Influențarea următoarei generații	■ Explorarea alternativelor pentru dezvoltarea de servicii
■ Convenții sociale	■ Investiții sustenabile
■ Comunicare și interacțiune	■ Proiecte și experimente
■ Atenție la achiziții	■ Continuarea cercetării

Pentru o descriere mai detaliată a recomandărilor de politici și lista părților interesate și a rețelelor importante pentru întreprinderile sociale rurale, consultați capitele 4 și 5.

Ghidul de bune practici pentru întreprinderile sociale rurale: experiențe din Estonia, Finlanda, Germania, România și Scoția este disponibil pentru descărcare de pe paginile web ale partenerilor, platforma de învățare ILIAS și din Hub-ul pentru întreprinderile sociale rurale.

Materiale educaționale: <https://ruralsehub.net/visenet-overview/>
Hub pentru întreprinderi sociale rurale: <https://ruralsehub.net/>

Partenerii proiectului:

Universitatea din Helsinki Ruralia Institute, Finlanda (coordinator)

Contact: Katja Rinne-Koski, katja.rinne-koski@helsinki.fi

Universitatea de Științe ale naturii, Estonia

Contact: Roger Evans, evanter.ou@gmail.com and

Lea Sudakova, lea.sudakova@emu.ee

Universitatea Nürtingen-Geislingen, Germania

Contact: Roman Lenz, roman.lenz@hfwu.de and

Ellen Fetzer Ellen.Fetzer@hfwu.de

Academia de Studii Economice, București, România

Contact: Carmen Păunescu, carmen.paunescu@ase.ro

Inspiralba, Scoția

Contact: Ailsa Clark, aclark@inspiralba.org.uk

Durata proiectului: 03.12.2018–02.12.2021.

Proiectul a fost finanțat prin parteneriatul strategic UE Erasmus+ pentru educația adulților. Agenția Națională Finlandeză pentru Educație găzduiește Agenția Națională pentru Programele de Educație și Tineret ale Uniunii Europene. Comisia Europeană nu își asumă responsabilitatea pentru conținutul acestei publicații.

UNIVERSITY OF HELSINKI
RURALIA INSTITUTE